

διότι με ὠδήγουν τόσῳ ταχέως ὥστε ἐπιάνετο ἡ ἀναπνοή μου.

Ὁ Νικόλαος τιμωρεῖ αὐστηρότατα. Συμπορὰ εἰς ἐκεῖνον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατέρχεται ἡ σιδηρὰ χεὶρ του! ὁ καταχρηστὴς ναύαρχος ὑποδιβάλλεται ναύτης, ὁ αἰσχροκερδὴς στρατηγὸς γίνεται στρατιώτης· εἶνε ἀληθὲς ὅτι συχνότερα ὁ ὄφις διαφεύγει τὴν προσβολήν, καὶ ὁ παραδειγματισμὸς μένει ἀκαρπὸς· ἄλλως τε ποσάκις ἡ δικαιοσύνη του ἀπατάται!

Ἐσχάτως ἦλθεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Κιέρφ· μέγας θόρυβος μεταξὺ διδασκάλων καὶ μαθητῶν· ἐκ τούτων οἱ εὐρισκόμενοι ἐν τῇ νοσοκομείῳ ἐγείρονται καὶ τρέχουσιν εἰς τὰ παράθυρα. Ἀλλὰ μόλις αἱ ἄμαξι τῆς αὐλῆς ἐσταμάτησαν, καὶ μεγάλη ταραχὴ ἐγένετο εἰς τὴν κλίνακα· ἐκπεπληγμένοι οἱ ἀσθενεῖς ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰς κλίνας των· ἀλλ' ἐν τῇ βίᾳ των οὐδεὶς ἀνευρίσκει τὴν ἰδικήν του. Σημειωτέον ὅτι ἐφ' ἐκάστης κλίνης κρέμαται πινακίς ἐπιγεγραμμένον φέρουσα τὸ ὄνομα τοῦ ἀσθενοῦς καὶ τὸ εἶδος τῆς ἀσθενείας του.

Ὁ Αὐτοκράτωρ εἰσέρχεται παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν ὑπασπιστῶν του καὶ τῶν διευθυντῶν τοῦ καταστήματος. Περιέρχεται τὴν αἴθουσαν, σταμάτων δὲ ἔμπροσθεν τῆς κλίνης ἐνὸς μαθητοῦ.

— Πῶς ὀνομάζεσαι καὶ ἀπὸ τί πάσχεις; ἐρωτᾷ.

Ὁ μαθητὴς ἀποκρίνεται πάντῃ διαφόρως τοῦ πίνακος.

Ὁ Αὐτοκράτωρ περιέρχεται εἰς δεύτερον, ἔπειτα εἰς τρίτον· ἡ αὐτὴ ἀπάντησις καὶ ἡ αὐτὴ ἀντίφασις.

— Τί σημαίνει τοῦτο; λέγει τότε ὁ Αὐτοκράτωρ· καὶ τίς εἶνε ἐκεῖνος ὅστις ἀγνοεῖ τὸ ὄνομα καὶ τὴν ἀσθενείαν τῶν νέων τοῦς ὁποίους ἐμπιστεύονται εἰς τὴν φροντίδα του;

Ἀλλ' οὐδεμία ἀπόκρισις.

— Προστάτω τὴν ἀποδιώξιν τοῦ ἀπαισίου αὐτοῦ ἱατροῦ, καὶ τὴν παραχρῆμα ἀντικατάστασίν του. — Ὑπασπισταὶ καὶ διευθυνταὶ κλίνουσιν εὐσεβάστως τὴν κεφαλὴν ἐνώπιον τοῦ μονάρχου, τοῦ ὁποίου ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη πάραυτα.

Στρατηγὸς τις δειχθεὶς ποτε τολμηρότερος δὲν μετενόησε. Μετὰ τὸ τέλος μεγάλης ἐπιθεωρήσεως εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Κρασνο-Σέλο, ὁ Αὐτοκράτωρ παρεφέρθη κατὰ τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ διὰ λέξεων αἰτινες τὸν ἐπλήγησαν καιρίως. Τὴν ἐπαύριον ὁ γραιὸς στρατιωτικὸς ἐπαίψε τὴν παραίτησίν του ἀνευ σχολίων. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐκπληχθεὶς ἀπὸ τὸ λακωνικὸν ὕψος του συνελθὼν εἰς ἐαυτὸν ἐγράψεν ἰδιόχειρως πρὸς τὸν στρατηγὸν καὶ τὸν προσεκάλεσεν εἰς τὴν σκηνὴν του, καθ' ἣν ὥραν ὅλον τὸ ἐπιτελεῖον ἐμελλε νὰ συνέλθῃ.

— Σὲ ζητῶ, λέγει, συγγνώμην διὰ τὸν τρόπον δι' οὗ σὲ μετεχειρίσθην χθές· ἐλπίζω ὅτι θὰ τὸν λησμονήσῃς· τὸ κατ' ἐμέ, θέλω πράξῃς πᾶν ὅ,τι δύναμαι διὰ τοῦτο.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΣΑΡΤΟΝ

Κοινῶς σάρτος, σάρτιον καὶ φλαμουρόχορτον.

(Genista. Class. Diadelphia Decandria.)

— 0 —

Τὸ φυτὸν τοῦτο ἀνήκει εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ὀσπριωδῶν καὶ γεννᾶται αὐτοφυῶς εἰς διάφορα τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας μέρη, ἰδίως δὲ εἰς τὰ περίχωρα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἴδιον τῶν θερμῶν καὶ εὐκράτων μερῶν, ἐνῷ δυσκόλως διατηρεῖται εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα. Εἶναι χαμὸδένδρον ὑψηλὸν δύο συνήθως μέχρι τεσσάρων μέτρων, ἐνίοτε δὲ καὶ δώδεκα. Φυόμενον αὐτομάτως εὐδοκιμεῖ εἰς τὰς χέρσους καὶ ἀκαλλιεργήτους γαίας, μάλιστα τὰς ἀργιλοπυριτοειδεῖς, ἐνῷ ἀπ' ἐναντίας δὲν προκόπτει εἰς τὰς τιτανώδεις. ἔχει κλάδους γωνιώδεις βαθυπρασίνους μὲ φύλλα μικρὰ καὶ πίπτοντα σχεδὸν ἅπαντα μικρὸν μετὰ τὴν ἀνθήσιν. Τὰ δὲ ἄνθη αὐτοῦ σεσωρευμένα ἐπὶ τῆς ἀκρας τῶν κλάδων εἶναι κίτρινα, εὐμεγέθη καὶ ἐλαφρῶς ὀζουτίν. Ἀχρηστον καὶ ἀνωφελές παντάπασιν τὸ φυτὸν τοῦτο εἰς τὰς εὐπόρους καὶ καλῶς καλλιεργημένας χώρας, καθίσταται ἀπ' ἐναντίας λίαν ὠφέλιμον καὶ εὐχρηστον, εἰς τὰς φύσει ἀκάρπους καὶ κακῶς περιποιημένας γαίας, ὡς βελτιοῦν τὰς ξηρὰς, ἀνύδρους, σχιστώδεις, πυριτώδεις καὶ φύσει ἀκάρπους, καθότι διὰ τῶν λειψάνων αὐτοῦ γίνεται εἰς ἄκρον εὐκαρπὸς φυτικὴ γῆ. Τούτου ἕνεκα τὸ μεταχειρίζονται εἰς πλεῖστα τῆς Εὐρώπης μέρη ἀντὶ λιπάσματος, διότι ἐμπεριέχει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἄζωτον τρις πλείοντον τοῦ κοινῶς ἐν χρήσει, ὥστε εἶναι δις ἢ τρις πλέον γόνιμον τῆς τοῦ αὐτοῦ βάρους κοινῆς τῶν κτηνοστασίων κοπρίας. Ἦθελε δὲ εἶσθαι ἔτι μᾶλλον ἐν χρήσει ἐκνὲν δὲν ἀπῆλθετο πολὺς χρόνος ἵνα προάξῃ καρπὸν, διότι μόλις ἀνὰ πᾶν τρίτον ἔτος καρποφορεῖ. Τούτου ἕνεκα εἰς τὰς ἐν Βελγίῳ ἀμμώδεις γαίας σπείρουσι συγχρόνως μετ' αὐτοῦ καὶ βρόμον καὶ τρίφυλλον, ὥστε τὸ μὲν πρῶτον ἔτος συλλέγουσι τὸν βρόμον, τὸ δὲ δεύτερον τὸ τρίφυλλον καὶ τὸ τρίτον τὸν σάρτον. Εἰς δὲ τὴν Βρεττανίαν καὶ Σολώνην, εἰς τὰς διακόρους καὶ ξηρὰς γαίας τὰς ἐχούσας ἀνάγκην ἀναπαύσεως, σπείρουσιν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν σόκαλιν καὶ καλαμύσιτον, καὶ ἀφοῦ συλλέξωσι τὸν καρπὸν τῆς σόκαλης ἢ τοῦ καλαμοσίτου, ἐγκαταλιμπάνουσιν ἐπὶ πέντε ἢ ἑξ ἔτη τὴν γῆν μὲ τὸν σάρτον, καὶ μόνον μετὰ παρέλευσιν τοῦ χρόνου τούτου ἐκχερσοῦσιν αὐτὴν ἵνα χρησιμεύσῃ ἐκ νέου πρὸς καλλιέργειαν καὶ σποράν. Τὸν σάρτον σπείρουσι τὸ ἔαρ, καὶ ἀρκεῖ μία λίτρα σπόρου ἀνὰ ἑκάστον βασιλικὸν στρέμμα. Δὲν τὸν βολοκοποῦσιν ἡμῶς, διότι καλυπτόμενος ὑπὸ τὴν γῆν δὲν προκόπτει. Ἡ συχομιδὴ τοῦ σπόρου πρέπει νὰ γίνεται ταχέως καὶ πρὸ τῆς ἐντελοῦς ὠριμάνσεως, διότι ἐμπεριέχεται εἰς λέπυρα ἐλαστικά, ἅτινα κατὰ τὴν ὠρίμανσιν ἀνοίγουσι, καὶ ἐκσπενδονίζουσιν αὐτὸν εἰς μακρὰν ἀπόστασιν. Τεμνόμενοι οἱ κλάδοι ἀναφύονται τὸ ἐπόμενον ἔτος· ἂν κοπῇ ὁ μὲν ὁ κορμὸς ἀποξηραίνεται, συναποξηραίνοντάς

νου τοῦ φυτοῦ, τὸ ὁποῖον διατηρούμενον καθίσταται ὠφέλιμον εἰς πολλάς οἰκιακὰς ἀνάγκας. Οὕτω δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς νομὴν τῶν προβάτων καθ' ὅλας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους. Ἐτι διὰ αὐτοῦ οἱ Βόσγοι θερμαίνουσι τοὺς κλιβάνους αὐτῶν, καὶ διὰ τῆς ἀποτεφρώσεως ἐξάγουσιν ἱκανὴν ποσότητα ποτάσης χρησίμου εἰς τὴν ὑαλουργικὴν. Εἰς τινὰ μέρη τῆς Εὐρώπης μεταχειρίζονται αὐτὸν εἰς στρωμνάς, ἔτι δὲ εἰς στέγασιν καλυβῶν, καὶ πολλάκις, ὡς ἐν Τουρκίᾳ, εἰς κατασκευὴν σαρώθρων. Εἰς δὲ τὴν Ἰσπανίαν, Ἰταλίαν καὶ τὰ θερμὰ τῆς Γαλλίας μέρη, μετατρέπουσι καταλλήλως τοὺς τμηθέντας κλάδους αὐτοῦ εἰς εἶδος στυπίου, δι' οὗ κατασκευάζουσι χορδὰς καὶ χονδρόν τι εἶδος πανίου.

Τὸ δὲ ἐν Ἰσπανίᾳ φυόμενον σάρτον (*genista juncea*) τὸ ὁποῖον οὐδόλως ἀντέχει εἰς τὰ ψυχρὰ μέρη, προκόπτει εὐκολώτερον εἰς τὰς τιτανώδεις γαίας, ἢ εἰς τὰς ἐκ γρανίτου, καὶ διαφέρει τοῦ προγεγεστέρου ἐκ τοῦ σχήματος τῶν κλάδων καὶ τῶν χρυσοχρόων αὐτοῦ ἀνθέων. Τὸ δὲ λεγόμενον βαπτικὸν σάρτον (*genista tinctoria*) εἶναι φυτὸν τοῦ εἶδους τούτου μικροτέρου μεγέθους, οὗ τινος αἱ ἀνθηφόροι κορυφαὶ χρησιμεύουσιν εἰς κατασκευὴν χρώματος κιτρίνου.

Τὸ δὲ χυνώδες σάρτον (*genista pilosa*) εἶναι ἔτι μικροτέρου μεγέθους καὶ τοῦ προηγουμένου, μᾶλλον κατάλληλον εἰς νομὴν, καὶ ἀντέχει πλέον τῶν ἄλλων εἰς τὸ ψῦχος, διότι οὐδέποτε τὰ ποώδη καὶ τρυφερά αὐτοῦ στελέχη παγώνουσιν.

Ἰπάρχουσι δὲ καί τινα ἄλλα εἶδη σάρτου, περὶ ὧν ὁμῶς κρίνομεν περιττὸν νὰ διαλάβωμεν ἐνταῦθα.

I. ΔΕ-ΚΙΓΑΛΛΑΣ.

ΑΠΟΔΗΜΗΤΟΥ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

—000—

(Συνέχ. 1ῆς συλλ. 214 καὶ 215.)

Ἐάν, πληρῶν τοὺς πόθους μου, ἐπεχείρουν νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ κυριώτερα τῶν φιλανθρωπικῶν ἢ ἐκπαιδευτικῶν ἢ καὶ ἄλλων καταστημάτων, οὐχὶ μῆνα ἀλλὰ μῆνας ἔπρεπε νὰ κατατρίψω εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γαλλίας· διότι οὐ μόνον αὐτῶν ἡ πληθὺς, ἀλλὰ καὶ αἱ ἀποστάσεις τῆς ἀπεράντου ἐκείνης πόλεως, καὶ τὰ περίεργα ὅσα ἀδιακόπως ἀπαντᾷ, ἀπαιτοῦσι μεγίστην κατανάλωσιν χρόνου, ἐάν μάλιστα ὦν ἀνάπηρος κατὰ τὸν Διογένην, ὅστις α ἀναπήρους ἔλεγεν οὐ τοὺς κωφοὺς καὶ τυφλοὺς, ἀλλὰ τοὺς μὴ ἔχοντας πῆραν, ἢ περιέρχεται βακτροπηρίτης καὶ ὡς τῶν Ἀποστόλων μιμητής. Καὶ ἀληθῶς τρομερὰ ἡ κατανάλωσις αὕτη! Ἐπενόησατε, ἔλεγον πρὸς Ἀγγλὸν μετὰ πολὺπονὸν ἐκδρομὴν, τοσούτους τρόπους ταχύτητος· δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐφεύρετε τοιοῦτόν τινα καὶ διὰ τοὺς ταλαιπώρους πεζοὺς; — Εἰς τοῦτο, ἀπεκρίθη σοδάρως καὶ σπουδάζων, καταγίνεται τις

τῶν συμπολιτῶν μου εἰς τὴν Ἀμερικὴν, τὴν πατρίδα ταύτην τῶν μηχανικῶν ἐφευρέσεων, καὶ ὅσον οὐπὼ κοινοποιεῖ τὸ μηχανήμα· ἰδοὺ δὲ ὁποῖον αὐτό· ὁ πεζὸς φορεῖ ὑποδήματα ἐκ γουταπέρκας μακρὰ μέχρι γονάτων, ἀλλὰ πλατέα καὶ ἐξυρρύγχα· ταῦτα συστελλόμενα καλῶς περὶ τὰ γόνατα συγκοινωνοῦσι μόνον μετὰ τῆς ὁσφύος τοῦ φέροντος αὐτὰ διὰ σωλήνος, τὸν ὁποῖον ἐπιστέφει κομψὸς φουσητήρ. Ὅσάκις λοιπὸν ὁ πεζὸς ἔχῃ ἀνάγκην ταχύτητος, φέρει τὸν δάκτυλον πρὸς τὸν φουσητήρα, κινεῖ ἄνω καὶ κάτω αὐτόν, εἰσβιβάζει ἄνεμον εἰς τὰ ὑποδήματα, τὰ φουσκώνει, καὶ αὐτὰ κυρτούμενα ὡς ἱστία βογγοῦσι, μαίνονται καὶ πλησυποδήματον τὸν φέρουσιν εἰς τὸν πρὸς θν ὄρον.

Εὐεργετικωτάτη τῶντι ἡ ἐφεύρεσις! καὶ οὐ μόνον εὐεργετικὴ ἀλλὰ καὶ τερψίθυμος, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀστειοτάτων συμβαμάτων πρόξενος. Φαντάσθητε πόλιν ἀχανῆ, ὡς φέρ' εἰπεῖν τὸ Λονδίνον, ὅπου πλήθη κατακλύζουσι τὰς ὁδοὺς χάριν ὑποθέσεων μᾶλλον ἢ περιεργείας. Τὰ πλήθη φέρουσι τὰ ἀμερικανικὰ ἐκεῖνα ὑποδήματα, καὶ τὸν ἀντίχειρα ἔχουσιν ἐπὶ τῆς λαβίδος τοῦ φουσητήρος· τὸ ῥύγχος, αἱ παρειαί, τὸ σῶμα ὅλον τῆς γουταπέρκας ἐξογκοῦνται μυκώμενα, καὶ τὰ πλήθη πετῶσιν ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ, καὶ διασταυροῦνται μόλις ἐγγιζόντα τὸ ἔδαφος ὡς ἀλκυόνες τοῦ ὠκεανοῦ. Πόσον ὠραῖον τὸ θέαμα! Καὶ ἐάν οὕτω πετῶν ἀπαντήσῃς αἴφνης κατέναντί σου φίλον ἢ ἄλλον τὸν ὁποῖον θέλεις νὰ ὁμιλήσῃς, καὶ πρὶν ἢ προφθάσῃς νὰ μετριάσῃς τὴν ἀκάθεκτον ὁρμὴν τῶν ἐξυρρύγχων σου ὑποδημάτων τείνης πρὸς αὐτόν τὴν δεξιάν, τὸ θέαμα μεταβάλλεται ἀπὸ ὠραίου εἰς ἀστεῖον, διότι τὸν ἀρπάξεις, τὸν συμπαρασύρεις καὶ τὸν φέρεις ὀπίσω εἰς μέρος ἀντίθετον· ἐάν δὲ τύχῃ νὰ ἔχωσι τὰ ὑποδήματα τοῦ φίλου σου μεγαλητέραν ἱππικὴν δύναμιν, σὲ ἀρπάξει τότε αὐτός, καὶ ὑπόπτειρον σ' ἐκσφενδονίζει ἀπὸ τῆς καθαρᾶς Δυτικῆς ἄκρας ὅπου ἦσο εἰς τὰς βρωμερὰς τῆς City ἐσχατίας.

Ὁ Ἀγγλὸς ὁ κατανόησας τὴν καρδίαν μου διὰ τῆς θαυμασίας ταύτης διηγήσεως εἶχε καὶ μίαν ἀπορίαν· θὰ φορῶσι καὶ αἱ γυναῖκες τὰ ὑποδήματα ταῦτα; Ἐάν τὰ φορῶσιν, ἔλεγεν, ἡ δύναμις τῆς μηχανῆς, ἐνισχυομένη καὶ ὑπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ὑπὸ τὴν κρινολίαν, θὰ ἀνυφοῖ αὐτὰς μεταρσίους καὶ τότε, προσέθετε βαρυθυμῶν, φοβοῦμαι μὴ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, αἱ σύζυγοι ἡμῶν ὑποπίπτωσιν εἰς συνεχεῖς ἀναλήψεις.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐνόσφ διετρίβον εἰς Παρισίους δὲν εἶχε φθάσει ἐκ τοῦ ἄλλου ἡμισφαίριου ἡ μακαρία αὕτη μηχανή, ἐδανειζόμενῃ συνεχῶς τοὺς στιβαροὺς μὲν πόδας τοῦ γράφοντος τὰς ἀναμνήσεις ταύτας, μὴ ἔχοντας ὁμῶς πάντοτε κατὰ τὰς ἐκτάσεις ἐκεῖνας ἴσην τὴν δύναμιν πρὸς τὴν προαίρεσιν.

Πλὴν τούτου ἠναγκαζόμην νὰ δαπανῶ καὶ εἰς τὰ καθ' ὁδὸν πολὺν χρόνον· σπανίως ἐξέρχεται εἰς Παρισίους τῆς οἰκίας σου χάριν ὠρισμένου σκοποῦ καὶ φθάνεις εἰς αὐτόν ἀπαρέγκλιτος. Ἐνταῦθα, παρὰ τὴν προκυμαίαν τοῦ Σηκουάνα, βλέπων μακρὰς σειρὰς πεπαλαιωμένων βιβλίων καὶ στίφος ὁλόκληρον διαβατῶν κυπτόντων τὴν κεφαλὴν ἐπ' αὐτῶν, ἀνέ-